

tekst: Klaas van der Veen m.m.v. Paul Snijders

Leren met Meester Klaas en Wozzol

Twee apps om makkelijk de spellingsregels en woordjes in een vreemde taal te leren.

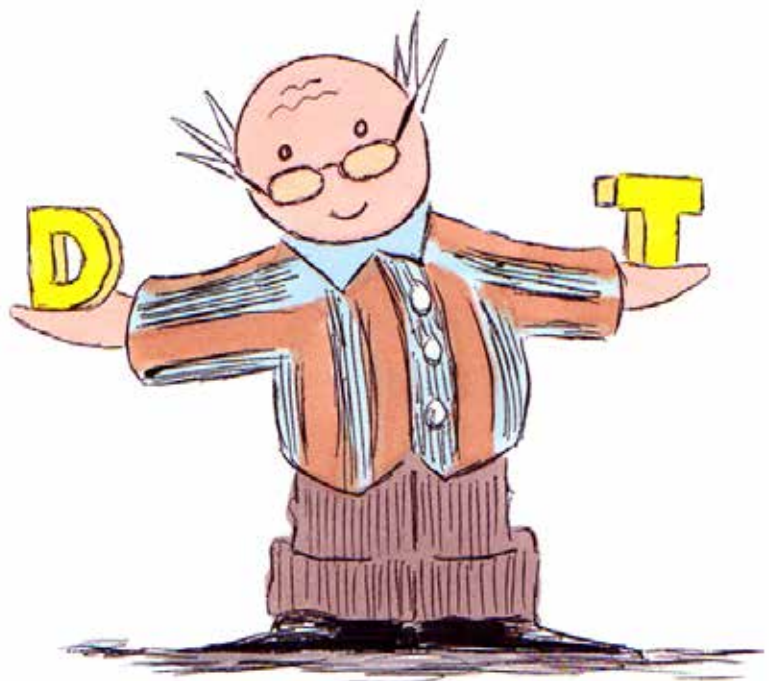
Moet het met een d, t of dt? Hoe spel je het woord wanneer het in het enkelvoud op een klinker eindigt? Bijvoorbeeld, is het meervoud van zebra, zebraas of zebra's? Iedereen die schrijft, twijfelt weleens over hoe woorden geschreven moeten worden. Kinderen leren de regels op school, maar je hoort regelmatig dat de jeugd van tegenwoordig geen grammatica meer kent. Teksten wemelen van de taalfouten. Taal onder de knie krijgen betekent de regels goed uitgelegd krijgen en veel oefenen. Dit kan met behulp van Meester Klaas. Vreemde talen leren kan ook, daar is Wozzol uitermate hulpvaardig bij.

Na jarenlang voor de klas te hebben gestaan op de basisschool, ben ik inmiddels een gedreven 65-plusser die iedereen de kans wil geven de taalregels goed onder de knie te krijgen. Ik word daarin bijgestaan door Paul Snijders, softwareontwikkelaar. Paul heeft op een andere manier iets met taal. Hij wil anderen helpen makkelijk de woorden van vreemde talen te leren.

MeesterKlaas.nl

Wanneer je aan kinderen uit groep 8 vraagt waarom vertelt/d in "Hij vertelt" met een t is en "Hij heeft iets verteld" met een d, blijkt snel dat de kinderen het taalkundige verschil niet snappen tussen 'vertelt' (onvoltooid tegenwoordige tijd) en 'heb verteld' (voltooid tegenwoordige tijd). Dit en andere

grammaticale taalkwesties waren voor mij de prikkel om met de d's & t's, f & v's, ij & ei-en, komma's en punten aan de slag te gaan. Negen boeken over taal zijn het resultaat. Maar tegenwoordig gaat veel leren met behulp van de computer. Om kinderen te helpen de taalregels onder de knie te krijgen zijn daarom www.dtgeenprobleem.nl en www.MeesterKlaas.nl ontwikkeld.

De website van Meester Klaas bevat de digitale versie van alle spellingmethoden van de basisscholen, de complete werkwoordspelling en de zinsontleding. Alle modules op de site zijn zeer uitgebreid. De kinderen (of volwassenen die zich ook nog eens willen laten onderwijzen) kunnen niet alleen woorden overtypen, maar krijgen er instructie bij, uitleg, regels, trucjes, oefeningen, feedback. Het programma is zo ontworpen dat wanneer de leerling bij het invullen fouten heeft gemaakt, deze vragen worden herhaald totdat de leerling de fout niet meer maakt. Ook zijn de lessen erop gericht de woordenschat te vergroten. Verder is er de mogelijkheid om de woorden te horen, zijn er illustraties om iets uit te leggen en is er een 'leerlingvolgsysteem' (handig voor de leerkracht). Met name de mogelijkheid om woorden te kunnen horen is een aanrader voor leerlingen met dyslexie. Elk uitgesproken woord wordt aangeboden als los woord, maar ook in een zin.

Beelddenken

Bij het leren van f-woorden gebruiken we het beelddenken. Tegen een leerling zeg ik bijvoorbeeld: "Doe je ogen eens dicht en denk aan een fiets. Zie je die?" Meestal volgt gelijk een reactie, zoals: "Ja, mijn eigen fiets." "Okee," zeg ik dan, "bedenk maar eens waar je op je fiets heen wilt. Als je de fiets pakt, ga je verder weg, je rijdt dus lang. Als het geen lange afstand is, ga je gewoon lopen. Ga in gedachten maar ver en hoog naar boven. Teken er dan een lange f in.

Begin in het midden, dan helemaal omhoog, helemaal naar beneden en weer terug naar het midden. Heb je de f, dan kun je de andere letters erachter zetten: F + iets = fiets. In je hoofd is een grote kast met allerlei laatjes. Op één van deze laatjes staat 'f-woorden'. Stop daar die fiets maar in. Doe je ogen maar weer open." Bij andere f-woorden krijgt de leerling de opdracht om een plaatje met iets van hoog, groot, lang, ver, langdurig en zo meer te bedenken en het plaatje op te slaan in het f-laatje. Wanneer nu tijdens een dictee het woord fiets, fles of foto voorbijkomt, ziet de leerling het plaatje voor zich en weet hij dat hij het met een f moet schrijven.

Sinds lang is bekend dat het leren van woorden door middel van ‘gespreide herhaling’ het beste resultaat oplevert

Woordpakketten van de taalmethodes gratis oefenen
Het afgelopen jaar zijn Paul en ik druk bezig geweest om iets nieuws toe te voegen aan de site van Meester Klaas: de woordpakketten. Elke school leert haar leerlingen de spelling via een bepaalde methode. In omloop zijn onder andere Taalactief, Spelling in Beeld, Taaljournaal en Staal. Deze woordpakketten zijn zo samengesteld dat de leerkracht iedere week, of om de andere week, een bepaalde les aan de leerlingen leert. Dit kan op school, maar ook thuis. Vaak gaat het om woorden die in een bepaalde categorie horen, denk aan woorden met een ei of ij, v of f, woorden die eindigen op -isch, zoals elektrisch, fantastisch. De leerlingen kunnen die woorden steeds ‘los’ oefenen op papier of via de computer. Meestal komt dit oefenen neer op het naschrijven van de woorden.

We hebben in MeesterKlaas.nl alle woordpakketten van alle Nederlandse methoden ingevoerd. Al die tienduizenden woorden en zinnen zijn niet alleen als geschreven versie ingevoerd, ze zijn ook te beluisteren (we hebben alles zelf ingesproken) en daar waar gepast, hebben we naar beeldmateriaal gezocht. Bovendien is er een verzamelbank van alle woorden van al deze methoden. Zo kan een kind gewoon een categorie en het niveau (groep 3 t/m 8) uitzoeken. Iedereen kan deze lessen gratis oefenen. Gewoon naar de site gaan, jezelf registreren, inloggen en beginnen. De voortgang wordt automatisch bijgehouden.

Werken op papier

Voor degenen die liever vanaf papier werken, is alle spelling van de basisschoolmethoden uitgewerkt in pdf-vorm beschikbaar op de site www.dtgeenprobleem.nl (onder spellingpakket). Het is een orthotheek, die bestaat uit 500 bladzijden met antwoorden. Dit is ideaal voor remedial teachers en ouders die weten bij welk onderdeel een kind extra hulp nodig heeft. Als je iets nodig hebt voor een leerling, kun je gewoon naar de juiste categorie gaan en de benodigde bladzijdes uitprinten.

Een overvol kortetermijngeheugen

Voor Paul was het meest lastige op de middelbare school het leren van woorden in een vreemde taal. Paul vertelt: "Zes jaar geleden las ik een afstudeeronderzoek van een studiegenoot. Het ging over mijn grootste struikelblok op de middelbare school: woordjes leren. Ik was goed in alle bètavakken, maar met de talen wou het niet lukken. Gefrustreerd had ik fanatiek de lange lijsten woordjes gestampt. Na het lezen van dit afstudeeronderzoek deed ik een klein vervolgonderzoek. Toen wist ik het zeker: mijn leerprogingen waren niet alleen inefficiënt geweest, maar ook hopeloos contraproductief. Ik had waardeloze leertechnieken aangereikt gekregen. Het kortetermijngeheugen was overvol gelopen en de opgedane kennis verdampte als sneeuw voor de zon."

Sinds lang is bekend dat het leren van woorden door middel van 'gespreide herhaling' het beste resultaat oplevert. Van woorden leren door elk woord tientallen keren op te schrijven, leer je niet veel. Ook door een samenvatting te lezen leer je weinig. Belangrijk is dat je de woorden herinnert, of in het geval van samenvattingen, dat je de kernpunten uit de samenvatting kunt opzeggen zonder eerst te spieken. Door elkaar te overhoren, leer je veel beter.

Overhoren en gespreide herhaling

Het leereffect van overhoren is afhankelijk van wanneer de overhoring plaatsvindt. Zijn de verschillende overhoringen van één feit vlak achter elkaar, dan is het leereffect minimaal. Ben je het feit dat je geacht wordt te weten bijna vergeten, maar weet je het nog net? Dan is het leereffect maximaal. Wanneer je het antwoord bij een overhoring niet meer weet, ben je wat je wou leren vergeten en is het leereffect minimaal. Om het maximale leereffect te krijgen, moet je dus de feitjes overhoren die je bijna bent vergeten.

Ben je te vroeg?
 Dan ben je meer tijd kwijt aan overhoren en heb je niet het maximale leereffect.
 Ben je te laat?
 Dan heb je pech en ben je het feit weer helemaal vergeten. Het proces van onthouden begint dan weer van voren af aan. (Ja, dit gaat echt zo. Gelukkig valt het de volgende keer wel weer iets makkelijker te leren.)

Een voorbeeld. Je leert een compleet nieuw woordje. Vijf minuten later word je over dit woordje overhoord. Je hebt het antwoord goed. Vervolgens word je na een uur weer overhoord. Je hebt het weer goed. Vervolgens word je een dag later gevraagd of je het woordje nog weet. Weer goed. Daarna zou je pas drie dagen later opnieuw overhoord moeten worden. Enzovoort. Het principe waarbij je geleerde kennis steeds weer naar boven moet halen bij een steeds langer wordend tijdsinterval heet 'gespreide herhaling'.

Zo'n manier van leren kan worden gecombineerd met de huidige computertechnologie. Een goed overhoorprogramma gebruikt gespreide herhaling en zal voor jou bijhouden wanneer welke kennis moet worden overhoord. Wordt de kennis te snel overhoord, dan verspil je tijd en is het leren niet uitdagend. Wordt de kennis te laat overhoord, dan ben je het alweer vergeten en kun je opnieuw beginnen. Het leren wordt dan lastig. Bij het leren op het juiste moment leer je niet alleen het meest efficiënt, maar is het ook het leukst! Niet te moeilijk, wel uitdagend.

Veel leerlingen krijgen nog steeds oude taalleermethoden aangereikt

Pauls opportunistische vooronderstelling was dat de huidige scholieren met de nieuwe inzichten betere leertechnieken zouden krijgen dan hijzelf indertijd had gehad. Niets bleek minder waar. De leermethoden van tegenwoordig laten de manier van woordjes leren voornamelijk over aan de leerling. Zo komen veel leerlingen terecht bij het overhoorprogramma WRTS.nl. Dit programma voorziet in een behoefte en is gratis door een overheidssubsidie. Het enthousiasme over WRTS is groot. Het programma doet echter geen enkele moeite om de leerling de woordjes efficiënt te laten leren. Doordat de leerling het gevoel krijgt dat hij of zij goed bezig, gaat hij of zij toch niet op zoek naar iets anders. Goed toegepaste gespreide herhaling is de motor van het leren. Het systeem moet zich aan jou aanpassen. Snelle leerders krijgen meer tijd tussen de overhoringen en minder snelle leerders krijgen minder tijd tussen de overhoringen. Naast de gespreide herhaling moet een overhoorprogramma compleet zijn en fijn werken. Compleet is dat je alles kan invoeren zoals jij wilt. Fijn werken is een gebruikersinterface die aansluit op jouw verwachtingen. De methoden van overhoren moeten ook goed werken. Hier moet je zelf kunnen kiezen op welke manier je overhoord wilt worden en het invoeren van antwoorden moet op een prettige manier gaan.

Woorden leren in vreemde talen met Wozzol

Goed leren doe je dus door jezelf regelmatig te laten overhoren op basis van gespreide herhaling. Om leerlingen van nu te helpen – want zij moeten tegenwoordig vaak nog stampen – is Paul ‘het ultieme woordjes-overhoorprogramma’ gaan maken: Wozzol. Het doel van Paul was om een programma te maken dat ervoor zorgt dat iedereen die inlogt meteen zo efficiënt mogelijk een vreemde taal leert, zonder daar zelf allemaal moeite voor te moeten doen. Bij www.wozzol.nl voer je de woorden in die je wilt leren, of je kiest voor één van de vele standaard woordenlijsten. Vervolgens druk je vanuit het dashboard op ‘Start een leersessie’. Dan krijg je de woordjes ter overhoring. Wozzol sluit de leersessie af met een tip, bijvoorbeeld “Kom morgen terug om de woordjes nog een keer te herhalen.” Wanneer je iedere dag netjes terugkomt, zul je zien dat je binnen de kortste keren alle woordjes probleemloos kent en dat er maar een enkel woordje per dag hoeft te worden overhoord. Vervolgens kun je nieuwe woordenlijsten toevoegen. Eigenlijk hoeft je bij Wozzol niks te weten van efficiënt leren, want het is Wozzol zelf die je helpt. Zoals iemand die ermee had gewerkt zei: “Ik weet niet waarom, maar op Wozzol kan ik beter mijn woorden onthouden.”

Naast slim leren met gespreide herhaling kun je ook goed leren met behulp van ezelsbruggetjes en door feiten te visualiseren. Dit is een zeer krachtige manier van leren. Bij Wozzol kan je dit door bij elk woord een contextzin toe te voegen. Bij Meester Klaas worden veel ezelsbruggetjes aangereikt en worden de woorden uitgesproken met een logische zin erbij.

Gratis oefenen en aanbieding

Kortom, er is hard gewerkt door Paul Sniijders en mijzelf. Een en ander valt gratis te gebruiken op onderstaande websites. Voor alle basisscholen en lezers van Spiegelbeeld hebben we een mooie actie. Ga naar <https://www.meesterklaas.nl/korting/spiegelbeeld> en plaats een bestelling voor de leermodules naar keuze. Dan krijg je automatisch 20% korting op de toch al zeer lage prijs!

Goed leren doe je dus door jezelf regelmatig te laten overhoren op basis van gespreide herhaling

Wie meer wil weten kan gewoon even contact met ons opnemen: info@meesterklaas.nl of 0320-227003.

www.meesterklaas.nl

(voor het online leren van allerlei regels in de Nederlandse taal)

www.wozzol.nl

(voor het leren van woordjes in elke buitenlandse taal)

www.dtgeenprobleem.nl

(leer-werkboeken voor het leren van allerlei regels in de Nederlandse taal)

